

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วันสันติธรรมาราม ต. คลองตากค อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

หลักธรรม ธรรมชาตินี้ ธรรมะนี้เหนือโลกเหนือสงสาร เหนือทุกอย่างเลย แล้วคนเข้าถึงได้ยาก ธรรมะเรานี้ละเอียดอ่อนมาก ละเอียดอ่อนจนไม่มีใครจะสามารถตรัสรู้ได้ เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรม แล้วเราถึงจะเข้าหาธรรมกัน แล้วตอนนี้มันใช้ความคิด ใช้ตรรกะ ใช้ความเห็นของตัวเอง ใช้ตรรกะจินตนาการ แล้วตรรกะตัดสินเอาในหลักธรรม แล้วก็ว่าเป็นไปตามความเห็นของตัวเอง แล้วไม่เคยเห็นมีคนที่ยืนยันมาบอก พอคนรู้จริงมาบอกก็ไม่เชื่อคนที่รู้จริง เพราะว่าตรรกะความเห็นนี้มันยึดมั่นถือมั่น กิเลสในตัวเองนี่ถือตัวเองเป็นใหญ่ ความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ เราไม่รู้ขนาดไหนเราก็รู้ขนาดนั้น แล้วก็ตีความในตีความในหลักธรรมวินัย เห็นไหม ว่าถึงถึงแล้วพระอรหันต์จะเป็นอย่างนั้นๆ ความเห็นของเขาเห็นไหม นี่ความเห็นของโลกเขา

แต่ความเห็นของธรรม เห็นไหม ผู้ที่รู้ธรรมนี้ ความเป็นจริงมันมีความเมตตาสงสารมาก แล้วจะบอกกล่าวทางโลกไว้ ถ้าบอกหมายถึงว่า การเห็นสมณะเป็นมงคลอย่างยิ่ง แค่เห็นพระอรหันต์นะ เห็นพระอรียบุคคลขึ้นไปนี่มันก็เป็นมงคลอยู่แล้ว เพราะอะไร เพราะในหัวใจดวงนั้นมันไม่มีกิเลสในหัวใจ มันมีกิเลสก็บาง พระอรียบุคคลแต่ละชั้นแต่ละตอนขึ้นไปจะมีกิเลสเบาบางลงไป จนถึงพระอรหันต์ไม่มีกิเลสในหัวใจ แล้วหัวใจดวงนั้นเราสามารถเห็นด้วยตาเปล่านะ

แต่ถ้าเป็นอุปาทิเสสนิพพานก็ยังมีชีวิตอยู่ให้เราเห็นได้ ถ้าอุปาทิเสสนิพพานคือนิพพานไปแล้วนี่เราจะไม่สามารถเห็นได้ แล้วเราจะไม่รู้เรื่องเลย แล้วเป็นนิพพานหรือไม่ นิพพานในหัวใจดวงนั้น ของใจดวงนั้น อยู่ที่ใจดวงนั้นเป็นไป ไอ้ตรรกะความเห็นของตัวเองนะ มันแค่จินตนาการไป ความเห็นของเขาเป็นแบบนั้น

นี่ความละเอียดอ่อนของกิเลสนะ มันมีอย่างหยาบๆ มันก็หลอกให้เรายึดมั่นถือมั่น ความละเอียดอ่อนมันก็ถือปฏิญฐานะของความเห็น ความเห็นอันนั้นมันปิดบังใจของตัวเอง ถ้าปิดบังใจของสัตว์โลกดวงนั้นแล้ว สัตว์โลกดวงนั้นจะไม่เข้าใจสิ่งใดเลย จะเชื่อแต่กิเลสไป จะปฏิบัติธรรมก็ให้กิเลสมันหลอกว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ มันจะเป็นธรรมไม่เป็นธรรมมันเป็นความรู้แจ้งในหัวใจ จะเป็นธรรมไม่เป็นธรรมปฏิบัติธรรมเพื่อบุญกุศล ปฏิบัติธรรมเพื่อธรรม แต่มรรค ผล นิพพาน หมดกาลหมดสมัยเห็นใหม่ นี่ปฏิบัติไปเพื่ออะไรกัน มรรค ผล นิพพาน หมดกาลหมดสมัยไปไหน

พระอานนท์ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ว่า มรรคผลจะหมดกาลเมื่อไหร่ มันไม่มีหมดกาล เพียงแต่ว่ามันเสื่อมจากความหยาบจากใจของคน ศาสนานี้มันสถิตอยู่ที่ใจของคนนะ ถ้าใจของคนละเอียดอ่อนเข้าไป มันจะเข้าถึงหลักของศาสนา พยายามปฏิบัติขึ้นไป แต่ถ้าใจมันหยาบเข้าไปมันจะเข้าไม่ถึง พอเข้าไม่ถึงนี้มันเข้าถึงกิเลส เพราะเข้าไม่ถึงธรรม นี่ใจมันหยาบพอมันหยาบมันหยาบเป็นอย่างนั้น นี่มันเสื่อมมันเสื่อมตรงนี้ไง

ถ้าหลักศาสนามันหมดกาลหมดสมัยแล้วนี้ พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้อะไร มันเป็นไปได้ไม่ได้เลย เพราะพระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้ธรรมอันนี้ พระพุทธเจ้าองค์ต่อๆ ไปก็จะตรัสรู้ธรรมอันนี้ ธรรมอันนี้คงที่คงวาอยู่ พระสมณโคดมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มาตรัสรู้ก็ตรัสรู้ธรรมอันนี้เหมือนกัน ตรัสธรรมอันเก่า ก็ว่าธรรมมีอยู่โดยดั้งเดิม สัจจะความจริงอันนี้ อริยสัจมันมีอยู่โดยดั้งเดิม แต่ใจคนมันหยาบมันเข้าไม่ถึง ปฏิบัติธรรมก็ปฏิบัติธรรมถึงแต่รูปแบบ

ถ้ารูปแบบเห็นใหม่ เข้ารูปแบบ เข้าอาการของขันธ เข้าอาการของใจ ใจสร้างรูปแบบเข้ามา มันไม่เข้าถึงเนื้อของใจ นี่ความสงบถึงทำไม่ได้ ถึงปฏิเสธกันใจ ว่าทำความสงบขึ้นมาเนี่ยมันจะทำให้ใจนี้ ทำความสงบนี้ทำให้มีความโง่ ไม่มีปัญญา ต้องใช้ปัญญาอย่างเดียว

นี่ใช้ปัญญาก็เข้าเริ่มต้นที่แรกที่พูดถึงตรรกะ เห็นใหม่ เรื่องตรรกะมันเข้าถึงธรรมไม่ได้ เป็นไปได้ไม่ได้เลย ประชัญาก็เข้าถึงธรรมไม่ได้เลย มักจะอริยสัจจนี้ภาวนามยปัญญา ถ้าคนไม่เคย

เห็นภวานามยปัญญาแล้วทำไม่ได้ แล้วไม่รู้จริง แล้วไม่ยอมทำไง เพราะไม่ยอมทำเห็นใหม่ ใจของคนนี่กิเลสมันหลอกๆ อย่างนั้น บอกว่าไม่มี พอบอกว่าไม่มี เหมือนกับเราทำงานเราไม่หวังผลเห็นใหม่ การทำงานไม่หวังผลมันเหมือนการปฏิเสธ เหมือนกับคนคิด

คนภวานาติดเห็นใหม่ คิดว่าตัวเองอยู่ในขั้นไหน มันก็จะอยู่ตรงนั้น เพราะความคิดเห็นใหม่ ความเชื่อของใจ ความคิดของใจ ความนอนใจ ใจมันจะนอนจมอยู่ตรงนั้น ไม่ขยับเดินไปไหนเลย มันจะจมอยู่ที่นั่น เพราะมันเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นผลแล้ว

อันนี้ก็เหมือนกัน ความเข้าใจของตัวเองว่าสิ่งนี้เป็นการปฏิบัติธรรม สิ่งนี้เป็นธรรม แล้วหมดกาลหมดสมัย ปฏิบัติธรรมเพื่อสร้างสมบารมีไป เพื่อจะไปตรัสรู้ธรรมเอาข้างหน้า ใจความเห็นเขาเห็นอย่างนั้น ใจความปฏิบัติธรรมนี้เพื่อสะสมบารมี มรรคผลไม่มี เข้าถึงไม่ได้ ถ้าการเข้าถึงแล้วมีผู้รู้จริงนี้มาเปิด มาชี้ทางไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ววางธรรมไว้ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตรัสรู้ธรรม จะทำความสงบขนาดไหนไม่มีใครจะสามารถเข้าถึงธรรมอันนั้นได้ เพราะอะไร เพราะมันไม่มีวิถีทางไง รถเราจะวิ่งไม่ได้เลยถ้าไม่มีถนน

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมัลลกะอริยสัจจ มรรคในภวานามยปัญญายังไม่เกิดขึ้นกับหัวใจดวงใด สิ่งนี้มันปกปิดไว้ มันลึกลับซับซ้อนในหัวใจมาก แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ตรงนี้ แล้วถึงบอกว่าให้ย้อนกลับใจ ให้กลับมาดูที่ใจ ดูด้วยการวิเคราะห้หัวใจ ดูที่ใจแล้วดูเข้าไปข้างในลึกๆ ดูเข้าไปเห็นใหม่ แล้วความละเอียดของใจจะหมุนเข้าไปในหัวใจของตัวเอง นั่นนะสิ่งนี้มันเกิดขึ้น นี่มรรคมันเกิดๆ ตรงนี้ไง เกิดจากเราฝึกฝน เราวิเคราะห์ของเราขึ้นมา มรรคมันเกิดมันเกิดอย่างนี้ มรรคจากภายใน

“สุภททะ เธออย่าถามให้มากไปเลย” ให้บวช เห็นใหม่ สุภททะไปถามว่า ศาสนาไหนก็บอกว่าเจริญรุ่งเรืองๆ นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติธรรม เห็นใหม่ เราว่าเราเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า นี่ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมตามลัทธิของกิเลส ปึงว่าเป็นชาวพุทธนะ แต่ลัทธิของ

กิเลสมันปิดบังไว้ ลัทธิกิเลส ลัทธิกิเลสเลย จะว่าเป็นชาวพุทธ พุทธโดยที่ว่าจะเป็นคนบ้าน พุทธ โดยความเข้าใจ แต่ความจริงไม่ใช่เชื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย “อานนท์ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย” แต่การปฏิบัติของใจนะมันปฏิบัติไม่ถึง มันปฏิบัติไม่ได้ มันปฏิบัติไม่ได้เพราะมันไม่เชื่อ อยากปฏิบัติ อยากเข้าใจธรรม ว่าเข้าใจธรรมไม่ให้หลงไป เชื่อ เชื่อในธรรม เชื่อในนี้กิเลสมันสอดเข้าไปตรงกลางใจ แล้วกิเลสมันจับใส่ให้เชื่อตามกิเลสไป ให้เชื่อตามกิเลสไปนะ กิเลสมันให้ปฏิบัติพอใจ เหมือนกับที่หลวงตาว่าเห็นไหม เวลาเราทุกข์ยาก ขนาดไหนนี้ เวลาที่มีความเห็นถูกต้องขึ้นมาเนี่ยกิเลสมันผ่อนใจ มันผ่อนให้เราได้มีชีวิตสืบต่อไป มันผ่อนให้เราทุกข์ยากลง มันผ่อนให้เราพอหายใจได้

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติ กิเลสมันบอกให้ปฏิบัติธรรมไป แต่มรรค ผล นิพพาน ไม่มี เห็นไหม นี่ปฏิบัติธรรมไป มันผ่อนให้เราทำ แต่มันไม่ยอมให้เราหลุดมือมันไป มันผ่อนให้เราปฏิบัติอยู่ในอำนาจของมัน เห็นไหม นี่ปฏิบัติธรรม แต่มรรค ผล นิพพาน ไม่มีนะ แต่ปฏิบัติธรรมกัน เห็นไหม นี่กิเลสมันหลอก มันหลอกให้ปฏิบัติใจ หลอกว่าธรรมนี้เป็นของ ประเสริฐ ธรรมนี้มีจริงอยู่ จะไม่เชื่อหรือหลักฐานมันมี พระไตรปิฎกก็มี สิ่งต่างๆ ก็มี พระอรหันต์ที่ปฏิบัติไปก็มี กิเลสมันว่าสิ่งนั้นมีอยู่ การปฏิบัติธรรมมีอยู่ มันมีเครื่องยืนยันว่าสิ่งนั้นมีอยู่ มันถึงว่า อ้าว เราก็คปฏิบัติธรรม แต่มรรค ผล นิพพาน ไม่มีนะ ปฏิบัติอยู่ มรรค ผล นิพพาน หมดกาลหมดสมัยแล้ว เห็นไหม

นี่ลัทธิของกิเลส เป็นชาวพุทธเหมือนกัน แต่ลัทธิกิเลสมันปิดไว้ ปิดไม่ให้คนเชื่อ ปิดไม่ให้คนทำตาม ไม่ให้คนทำความหลุดพ้นไป ให้พ้นจากอำนาจของมันไป นี่กิเลสมันฉลาด ขนาดนั้น กิเลสมันฉลาด มันปกปิดใจของตัวเองแล้วก็ว่าเป็นชาวพุทธ ชาวพุทธในลัทธิกิเลส ใน นิกายต่างๆ นี่ก็เป็นความคิดเห็นอย่างนั้นเลย ปกปิดกิเลสไว้ในหัวใจ แล้วกิเลสนี้หลอกในใจ แล้ว หลอกตัวเองแล้ว แล้วหลอกให้เราอยู่ในอำนาจของมัน

นี่กิเลสแต่ละดวงใจนะ ทุกดวงใจที่เกิดขึ้นมานี้มีกิเลสพาเกิด กิเลสเป็นเจ้าหัวใจของทุกๆ ดวงใจ ฉะนั้นเขาก็จะครองอำนาจในดวงใจนั้น ในบุคคลคนนั้น แล้วก็เวียนไปในจักรวาล เวียนไปในวัฏฏะไง ในวัฏฏะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันหมุนเวียนไป มันถึงควบคุมจักรวาลใน กิเลสปกครองจักรวาล เพราะใจดวงนี้ไปเกิดไปตาย แต่ใจดวงนี้มันเกิดมันตาย มันก็คุมใจดวงนี้ มันคุมใจดวงนี้มันก็ปกปิดใจดวงนี้ ปกปิดใจดวงนี้ในหัวใจของเราเนี่ย ปกปิดให้อยู่ในอำนาจของมัน ปกปิดให้เราอยู่ในอำนาจแล้วปกปิดให้มันมีที่อยู่อาศัยไง มันไม่ยอมให้เราพ้นออกไปจาก กิเลสได้ นี่ลัทธิของกิเลส ปกปิดใจไว้แล้วก็ปฏิบัติธรรม เข้าใจว่าปฏิบัติธรรม แล้วพอผู้ที่ปฏิบัติ ถูกต้องขึ้นมาเนี่ยไม่เชื่อ ไม่เชื่อแล้วเป็นไป

เป็นไปได้อย่างไร คนที่ยุ่งให้กิเลสมันพุ่มนพองนะ คนชี้ทางเห็นไหม คนหลงทาง เดินทางไปนี่ หลงทางไปนี่เสียเวลาไหม

หนึ่ง เสียเวลา

สอง เสียพลังงานในการที่จะหาเป้าหมาย แต่หลงทางไป

นี่เสียทั้งเวลา เสียทั้งพลังงาน เสียทุกอย่างเห็นไหม แล้วมีคนที่ว่าเขาฉลาด เขาเคยผ่านมา เขาชี้ทางให้เดินว่าทางนี้เข้าถึงเป้าหมาย ตรงไปนี่จะถึงจุดหมายปลายทาง นี่คนชี้บอกคนนั้นหรือ ที่ว่าเป็นคนไปยุ่งให้คนมีกิเลส คนที่พาให้คนหลงไปในวัฏฏะ หลงไปในความคิด หลงไปใน หัวใจเนี่ย ในหัวใจมันเวียนไป หลงไปนี่ สิ่งนั้นหรือถูกต้อง แล้วผู้ที่ว่าชี้ให้ถูกทางคนนั้นหรือ ที่ว่ายุ่งให้กิเลสมันพุ่มนพอง มันพุ่มขึ้นมา มันเป็นไปไม่ได้หรอก

คนชี้ทางถูกต้องคนนั้นเป็นคนดี แต่! แต่สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เหนือโลก อริยสัจนี้ ความจริงใน หัวใจในขั้นตอนนี้เป็นของเหนือโลก จะไม่มีใครเห็นได้ด้วย ถ้าคนที่เห็นด้วย คนที่เห็นมักจะ อริยสัจจ เห็นภาวนามยปัญญา คนๆ นั้นต้องเป็นพระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี ขึ้น ไป ถ้าพระสกิทาคามี พระอนาคามี ก็ต้องไม่มีวิจิกิจฉา ไม่มีสัสสปทปราสาท ไม่มีความสงสัยใน ธรรม

อันนี้มันปฏิบัติธรรมด้วยลัทธิของกิเลส มันศึกษามันก็สงสัย พอมันสงสัยมันก็ลูปคลำไป ความลูปคลำของมันไปมันจะไปรู้แจ้งได้อย่างไร มันไม่รู้แจ้งมันถึงไม่เชื่อใจ พอไม่เชื่อก็ตีกลับ กิเลสมันเลี่ยมเข้าไป ครูบาอาจารย์ชี้เรื่องของการประพฤติปฏิบัติ ชี้ถึงมรรค ผล นิพพาน เป็นคน ชี้ให้เห็นว่ากิเลสมันพองตัว ให้คนหลงไหลไปในกิเลส มันชี้ทางตรง มันจะหลงกิเลสไปที่ไหน แล้วทำได้จริงด้วย ถ้าทำไม่ได้จริงเวลาเราปฏิบัติไปเราติดข้อง เราไปหาท่านได้นี้นา มันผิดถูก อย่างไรนี่ท่านจะพยายามชี้แจงให้เราเข้าใจ ถ้าเราเข้าใจเราเดินตามนั้น เดินตามนั้นมันก็เดินด้วย จินตมยปัญญาเห็นใหม่ นี่มันถึงว่ามันเห็นไม่ได้ มันถึงว่าธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือโลก

เราคาดการณ์ เราหมุนไปนี่มันเป็นจินตมยปัญญา แล้วภาวนามยปัญญามันจะเกิดขึ้นจาก จินตมยปัญญาอันนั้น สุตมยปัญญาเราศึกษาเอง จินตมยปัญญาคือการคาดหมายไป การคาด การ จินตนาการ การวิปัสสนาไป แล้วเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา นั่นละผู้เห็นธรรม ถ้าเห็นธรรมแล้ว มันก็เข้ากัน ถึงว่า อ้อ อ้อคือไม่หลอกใจ อ้อผู้ชี้ทางตรงมีใจ แต่ธรรมเหนือโลกสิ คำว่าธรรม เหนือโลก มันเป็นไปได้ที่จะรู้ตามทันกัน มันเป็นไปได้เลย มันจะต้องตามกันไปอย่างนี้ ต้องตามกันไป

ถึงว่าเรื่องของเขาเป็นเรื่องของเขา เรื่องของเราเป็นเรื่องของเรา กิเลสในหัวใจของสัตว์ โลกมันคุมใจสัตว์โลก เรื่องของเราคือใจของเรา เราต้องแก้ไขใจของเราแล้วเย็นของเราให้ได้ แล้วทำของเราให้ได้ เรื่องของเขาเป็นเรื่องของเขา เป็นอย่างนั้นไป แล้วมันจะเจริญรุ่งเรืองไป ข้างหน้า นี่เรื่องของกิเลส มันปิดบังใจดวงนี้ก่อน ปิดบังความมืดบอดก่อน แล้วมันจะมีปัญหาไป ให้หมดเลย มันทำไปไม่ได้ แต่เรื่องของธรรมนั้นมันปลดเปลื้องใจของตัวเอง รู้เท่าทันใจของ ตัวเอง เข้าใจมันก็เข้าใจหมดเห็นใหม่ เอวัง